

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 6. Eques, quem vidit D. Ioannes, mors dictus, diabolus est, Christo contrarius, qui vita nominatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

balena transferit: hoc iudicat: *Lucebit*; idem-
que significat quod, apparebit: *Erit manifesta*.
Quotiescumque sulcat mare, vel abyssos pe-
nit inferiores, totum commouet pelagus: *Et*
faci feruiscere mare, sicut ignis aqua lebetem
accendit vitro citroque conuertit, ima summis & summa
inis inuoluuntur, remanetque commotionis ve-
stigiū. Hæc stupemus & nonimus esse vesti-
gia diaboli, dum animæ penetrat abyssos, eam-
que per peccatum possidet, omnia turbat, in-
uertit, omnia commouet & alterat passiones;
omnia vitro citroque conuertit. Num aliquid
huius commotionis vestigiū? In tibi in hoc
eaco, surdo & muto; hinc colliges ingressum
diaboli, & vestigia quæ animæ tuæ impetita
relinquat, ex spuma, quam in corpore conceit,
quod suis eruit cardinibus & conturbat inuer-
sum. Quam appositè dixit Angelus, ei nomen
esse: *Exterminans*: quæ cuncta suo & loco &
extermine ordine. Si vel imago tantum eius,
vipote corporis inuasio, illud ita commoueat,
ut aures obstruat, oculos excæcet, linguam
liget: quid censendum de anima, in qua quie-
tus, & diuturnis, conquiescit, dum eam per
peccatum conquiescit. Hæc Dei mens est, in
hoc homine, quem oculis nostris subiicit Evan-
gelista, ut perpendamus.

III. Nobiscum agit Deus, quasi qui res confide-
ramus oculis carnis, & spiritalia non intelli-
gimus, nisi per corporalia, quæ docente phi-
losopho alio modo in hac vita capere nequimus.
Dominicâ proximè elapsâ demonstrare voluit in
anima sua sanctissimâ, quam purissimo corpori
vnitam & absconditam deferebat, qualis illa
esset cui se Deus vnione coniunxerat hypostati-
ca, quàm pulchra, formosa, diues, plena gloriâ,
dotibus, donisque cælestibus opulenta: quia ve-
rò hoc ipsum videre non dabatur in ipsa anima,
ut pote inuisibili, in suo corpore declarauit, illud
tale oculis obijciens discipulorum, quale no-
bis describit Evangelista: *Resplenduit facies ei-
us sicut sol, vestimenta autem eius facta sunt
alba sicut nix*, corpus suum tanta claritate splen-
didum, tantâ gloriâ magnificum, tantis doti-
bus decoratum: ut hæc fuerit Petri sententia,
non posse necdum inueniri, sed nec in hac vita
quidquam desiderari excellentius, ipsa sanctissi-
mi corporis visione, ac solo tantæ gloriæ ac
splendoris intuitu, nec illum in seipso possiden-
do, posse quempiam per omnia secula om-
ni dolore poenæque liberari: pro ut tunc probauit.

Si Deus sic animæ corpus adornat, cui se

vnjuit, cum non sit, illud capax donorum Dei
principalium, nec bonorum cælestium recep-
tium, ô quàm pulchra, grataque videretur
anima illa sanctissima, quæ bonorum omnium
Dei, donorumque supernaturalium est recepti-
ua? Quinimo hoc ipso docere te voluit, qualis
à Deo pareatur anima, dum illi coniungitur, &
quæ bona illi communicet, si tantâ gloriâ cor-
pus adornet, mortale, & passibile, quod præter
luti figmentum nihil habet aliud. Si tantum lu-
to confert splendorem illi se coniungens, quàm
pulchrum apparebit vitrum, crystallum, aut de-
tersum sine macula speculum aut adamas luci-
dissimus, si totus illi coniungatur? Quàm pul-
chram Dominus reddet animam, cui coniun-
gitur? Quàm illa splendida, quàm opulenta?
quàm donis cælestibus, & gloriâ spectabilis?
Eodem modo, eadem mensurâ ac proportio-
ne Christus intendit, ut intelligas, qualem red-
dat diabolus animam, quam possidet, cui se
coniungit, quam per mortale peccatum ingre-
ditur. In eum finem hodie miserum illum tibi
proponit, ut videndo, quale reddat corpus illud,
quod arripit, quem malorum omnium cumu-
lum, qualem sensum priuationem, quàm co-
lendam causet in illo insensibilitatem, quàm il-
lus figurâ distorqueat iustificâ, bonorum om-
niam lato, firmiter tibi persuadeas, quod talem
quoque reddat animam, quam ingreditur, & in-
quam per peccatum lethale suscipit potestatem:
*Omnia (docet Chrysost.) euerit & confandit, D. Chr-
& perdit, quocumque insulserit, omnia discipuli, Ro. 9. 17.
& dilacerat.*

S. G. Eques, quem vidit D. Ioannes, mors di-
ctus, diabolus est, Christo contrarium, qui
vita nominatur.

PRæclaro cuncta hæc hieroglyphico mon-
strauit Dominus in Apocalypsi discipulo suo
dilectissimo D. Ioanni. In insulam Pathmos
deportatus à Deo quodiamis recreabatur vi-
sionibus, ut fidelissimus amicus, & altissimi
instruebatur mysterijs. Vno autem omnino
singulati, non vulgaria pandit illi sacramenta.
Plurimos offert spectandos equites mira va-
rietate venustissimos, pariter & equos, ut
dies luctæ videretur esse festinissimus. Primus
in arenam prodit equus albus, cui nollis in-
sidebat formâ gratissimus sole seruator, 35⁺
cum manu librans, & in capite diadema,
haur.

hunc insequatur alter equus rufus, fellestem habens sumato gladio terribilem, arduis negotijs delinatur, tertius procedit atro cartone nigrior, hinc sedebat equus stateram manu suspendens. At quod ceteris erat mirabilis, ultimo vidit profusum equum pallidum, infirmum, solis haerentem ossibus, vix pedibus subsistentem, hunc equus moderabatur. quo turpior nullus, nullus execrabilior, cui nomen: Mors: tali talis correspondet, talis equus equiti tali. Continebat nomen: manibus quippe dicitur mortis getebat instrumenta, gladios, scutum, pellem, laqueos, animalia mortifera; basiliscos, serpentes, alpides, typhides, leones &c. ita ut quaquaversum dispergeret claudis instrumenta. Confessum hic sociatus a tergo sequitur infernus suis armatus demonibus, aeternis ignibus terribilibus, cruciatibus infinitis exhorrendis, ita ut quocumque ille ingrederetur, iuncto pede totus infernus sequeretur: *Ece equus pallidus, & qui sedebat super eum nonnulli mors, & infernus sequebatur eum, & data est illi potestas super quatuor partes terre, ut suffocet gladio, fame, & morte, & bestijs terra.* Bone Deus, horresco referens, quis quae equos ille? O plangentem civitatem & domum, quam hic ingreditur, deplorandam?

Apo. 6.8.

11. 4. Mor.

e. 20. & 1.

Gregor. & inter S. Scripturae expositores explarant D. Thom. & Rupertus Abbas.

*En figuram tibi a Deo propositam, quid delinatur, quomodo diabolus intret animam. Quis ingrederetur, in illa quid operetur. Equus ille (declarat D. Greg.) diabolus est, cui proprie nomen Mors convenit: Nomen illi Mors, communi modo loquendi, quo causa, nomen effectus adscribitur. Hac re ratione in Evangelio vocat Evangelista diabolum mortuum ab effectu: quia homini illi lingue suspendit officium. Nemo quoque contradicit: per diabolum mortem in hunc mundum introductam: *Deus mortem non fecit sed invidiam diaboli mors introiit in orbem terrarum.* Ex hac causa communium vocabulo in sacris litteris, mors appellatur. Ita David, ut data opera D. Augustini, annotat ad haec verba: *Mors depascet eos*, quae clarius ipse legit: *Mors pastor est illis.* Christus item praedicat se hominum genus duplici modo separaturum, in hordos & oves. Hordorum pars, malorum est congregatio, qui velut hordi, lascivis suis inhaerent delictis: bonorum autem sortitas omnium est mansuetarum, vtilium. Suum quisque grex agnoscit pastorem: Males pascit, dicit, excitat, in viam diabolus perditionis, in*

Sap. 3. 23.

Cap. 2. 24.

D. Aug.

In Es. 48.

Yf. 48. 15.

Mat. 14. 25.

prata eos introducit a Deo prohibita, pascit eos in campis virentibus, suorum appetitum amplissimis, dulcibus carnis, mundi voluptatibus, Aegypti potat eos aquis turbulentis. Hoc canit David: *Mors pastor est eis.* Bonorum autem, scilicet omnium grex pastorem agnoscit Christum, qui hoc de se perhibet testimonium: *Ego sum pastor bonus*, qui doctrina sana, sacramentis laetissimis, domique pascit caelestibus: carnem suam & sanguinem illis in cibum & potum administrat. Dissident inter se Pastores illi, sicut inter se pugnant & quos pascunt greges, & quae gregibus tribuunt alimenta.

Quo nomine, quare, vocatur hic sanctarum omnium pastor? *Vita: Ego sum vita.* Hoc quippe nomine frequentius ab Apostolo dilectionis infertur: *Vita mansueti est. Vita que erat apud Patrem appavit nobis.* Nec immerito, ipse namque auctor est vitae non talis qualis, sed aeterna, veluti corporis sed & anima: *Ego vitam aeternam do eis.* Idcirco omnibus vitam ministrat, carnem scilicet suam & sanguinem: *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam.* Ad hoc venit, & natus est in hoc mundo: *Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant.* Si nomen hoc proprie huic conveniat animarum electarum pastori, quod erat, (petit D. Augustinus.) nomen suo contratio proprium, nisi mors: *Nomen illi mors* ipse namque mortis est origo, mortem ipse introduxit, mortem causat, mortem induit, mortem conat & animam spiritalem & sempiternam. Hoc eius munus, hac te morte quatit praecipitare: *Et morte tuam ingreditur animam, quia sicut Christus cum vita sit, eam animae tribuit quam ingreditur: ita quoque diabolus, cum mors sit mortem in anima profert, animam occidit, quam possidens ingreditur.*

Hinc rationem elicit D. Pet. Chrysol. cur diabolus in sepulchris habitare delectetur, quibus mortuorum cadavera reconduntur, putrida, foetida, vermibus corrosa, & iisdem homines deum conantur. Probat hoc D. P. Chrysol. illam ecclesiam historiam, quam heri expendimus & etiam narravit Evangelistae de duobus illis atreptis similibus. Licet autem D. Mare: & D. Luc. vix tantummodo faciant mentionem, tamen amos fuisse commemorat D. Matth. quia ut adverte D. Chrysol. a. & D. Augustin. b. aut erat homo ille vir primae dignitatis, aut diabolus cetera multo crudelior, qui virum contorquebat. Integre legione, numero saepius repetito torquebatur sex millium sex centorum sexaginta sex, licet non debuit

defint, qui deabus intelligant obfessos fuiffe legonibus, numero duplicato. Morabantur hi in maufoleis, que Iudæi tunc temporè in montibus lea defertis effoderant, & hoc adeo pertinaciter, vt licet illos in ciuitatem ducerent, pedicis, manicisque constrictos, vt eula cuncta veit telas aranearum diffringerent, & curfu rapidiffimo ad feptulchra illis non egressuri ferrentur: *Neque in domo manebant, sed in monumentis raptis carnis agebantur à Damonè in deferta.* Illac pertuliffe Dominus, & à legione liberauit. **Quærit D.** Petrus Chryfologus, quid hoc rei maledicti; cur miseros hos ingreffis, locis illos detinetis adeo formidandis, vt nec videant, nec olfaciant nec tangant, nisi putredinem, veimes, tenebris inmersi palpabilibus feptulchris, cadaueribusque concipitui: Cur illis in vrribus inter riuos homines negatis habitare ad minus in locis commoretur australibus, quo aere fruatur saniore, vel inter flores ameros, fructusque obambulet suauiffimos. Vbi, quæso, mortis auditor, quos sibi habet subditos, nisi mortis domo detinebit? domus autem mortis ac mortuorum, sunt feptulchra, referta cadaueribus, eraneis, putredine, vermibus, hoc proprium eorum domicilium, eos, quos possident, mileræ cæcitant: *In monumentis sedem faciunt auctores mortis. Auctor mortis, mortis incubat in offitiones. Attendite, qua sentit, quis furor, qua rabies demonum erga humanum genus, quamuis breue tempus homines ferre non possunt, contenti non sunt mori homines, sed ritus gestunt sepele: pascuntur cadaueribus, putredine saguntur, deliciauntur fauore, quibus tota voluptas est, homines interire. Qui licet vitant, nolunt tamen vita fruantur, sed sedem habeant in domo mortis, & inhabitent monumenta. Hoc alij profecuntur rationibus. Hinc, amice, clarè perfpicies cui locum cedas in animam tuam, dum eam à diabolo conligas: atende quem intro mittas hospitem. Nomen illi mors.*

§. 7. Equus pallidus, cuius fidet diabolus, peccatum est, & quocumque illud ingreditur, ingreditur & ille.

O Bijeis, ergo ne illi portam aperio? Quinimo vt mortem exhortelco. Tu illi portam aperis tu paras ingressum, liberum & patulum peccato mortali consentiendo: hoc quippe nihil est aliud quam equus, cui ille diabolus insidet. Quam neruosc hoc hieroglyphico equi pallidi, languentis, & infirmi Hieron. Baptist. de Linnæa Tom. II.

mortale describitur: *Equus pallidus. Vide quid sit Ioh. 1. 3.* peccatum, quod nec esse habet, nec substantiam, nec robur, nec vires, qua de causa, inquit D. August. illud D. Ioh. nescit nisi appellat: *Sine ipso factum est nihil.* Si uelut diabolus attenderes, si uideris, si scalperes uirgibus, quo caperes, quam nullum habeat esse delinæ, quæ tantæ reputas esse subtile hanc quocumque uoluptatem, quam à eo soldam tantique cense esse uolenti. Vtiam hanc larvam tollens, qua iudicas omnem uiam esse conf. la 10. em: *Quis uelut looi faciem Iob. 41. 4.* indumens eius? Querit à Iob Dominus, apparet peccatum larua un; allicque rectum formosissimo uelut patris uil raris, lenimenti. O si fibrilla tolleres uelimenti, & ea cuæ sub his latent omnia inania sint hæc, reuelares, quam omnia funilis, & nullius entitatis. Hoc protare nititur Apostolus illis, in quibus nobis omnibus loquitur: *Quem fructum habuistis tunc in illis, in quibus nunc eratis scitis? Quid tibi de delictis superfluit? Quid de talis puella uoluntate? quid de illis quæ tanto labore, diuitijs tantis cognuisti? I.* Hæc optime nouerat Dauid, dum in se reuer- Peccati sus præfentes reuoluit uoluptates: *Influxus sum in ecuus & pallidus. Ps. 68. 3.* hinc Spiritus S. quando n. o. p. i. proximus & exspirabundus, iam iam animæ cognosces de corpore migrationem, quæ supremo strictissimi iudicis ilico sit præsentanda tribuati, mentis oculos ad ea, quæ hic primo habebat, loco, conuerteres, omni a ipse iudex, vt uana & inania fuisse condemnabit: *Vanitati arguemur præterita. Talia Eccl. 6. 2.* fuisse sed sensu agnoscent, qui gehennæ flammis exuruntur, flammis inquam: Dei iniuriam uelut ibus, vt enim perpendunt, quæ hic tumma, prima, ac uoluptate plena duxerant omnia uariatam uanitatem esse protestantur: *Transferunt Sap. 5. 9.* omnia languant umbra.

His conuenienter horratur Spiritus S. deliciarum mundi sectatorem, uoluptatibus, lucris, dignitatibus inhiantem, iuxta Sep uaganta lectionem: *Quis scit, quia bulla est. De quibus heri. Isa. 30. 6.* Perpende accuratius qui toto spiritu tali frui festinas societate, tu uero stultissime, tuo stimulatæ uelut hunc assequaris gradum eminentiæ tu qui diu ijs uentos hauris inanissimos: si iste gradum, considera, tolle spectro laruam: *Bulla est, bulla.* (vt alias diximus) capantia est, cuæ in aquis inflatur, quando grauior imber in stagna depluit, aut quando fluctus uehementior uentorum fluctibus agitatæ illam atollit, quæ res est nullius entitatis, nisi bulla leuius, infir-

